

**КАЗАН ШӘҺӘРЕ МӘСКӘУ РАЙОНЫНЫҢ «105 НЧЕ КАТНАШ
ТӨРДӘГЕ ТӘРБИЯ ҺӘМ БЕЛЕМ БИРҮЧЕ БАЛАЛАР БАКЧАСЫ»
МУНИЦИПАЛЬ АВТОНОМИЯЛЕ МӘКТӘПКӘЧӘ БЕЛЕМ
УЧРЕЖДЕНИЕСЕ**

«ШЫРПЫ БАЛАЛАРГА УЕНЧЫК ТҮГЕЛ»

**Зурлар төркемендә куркынычсызлык кагыйдәләре буенча
театральләштергән танып-белү эшчәнлеге**

Өзерләде: Хабибрахманова Лилия Расимовна –
I квалификацияле категорияле тәрбияче

2017 ел.

Максат: Балаларда пожар куркынычсызлыгы кагыйдэләре үтәүенә зиһенле һәм жаваплы мөнәсәбәт формалаштыру. Экстрималь ситуацияләрендә кирәкле белемнәргә һәм осталыкка өйрәтү.

Бурычлар:

Белем бирә торган: Балаларны пожар булган вакытта үз-үзеңне тотыш күнегүләре белән таныштыру. Балаларның пожар барлыкка килү сәбәпләре турында, пожар куркынычсызлыгы күнегүләре турында белемнәрен ныгыту.

Үсеш ала торган: Реаль хәвеф-хәтәр күрә алу. Балаларга пожар куркынычсызлыгы кагыйдәләрен хәтердә калдырырга булышу. Янгын сүндерүчене телефоннан чакырту белемнәрен ныгыту.

Тәрбия: Саклык һәм үзеңне саклау хисен тәрбияләү. Безгә авыр чакта булыша торган кешеләргә рәхмәтлек хисен тәрбияләү. Балаларда ут белән шаянлык өчен жаваплылык тәрбияләү.

Белем бирә торган өлкәләренең интеграциясе:

Белем: Янгын барлыкка килсә, шалтыртырга кирәкле 01 номеры белән таныштыруны дәвам итү. Ут, кеше өчен утның әйбәт һәм начар яклары, ут белән уйнау нәтижәләре турында белемнәрен ныгыту. Уйлау, хәтер, сөйләм, сорауларга жавап бирү сәләтләрен үстерү.

Аралашу: Балаларда ут турында күзалларын ныгыту. Ут кеше өчен иптәш, ут кеше өчен дошман фикерен формалаштыру. Кешенең тормышындагы утның урны турында сөйләшү.

Социальләштерү: Сорау бирүдә һәм сорауга жавап әйтүдә күнектерү. Өзек, хәтер, диалогик сөйләшүне үстерү.

Хезмәт: Балаларның пожарный һөнәре турында белемнәрен гомумиләштерү. Пожарный һөнәренең үзенчәлеге, кораллары һәм янгын сүндерү турында күзалларын ныгыту.

Сәламәтлек: Балаларның ут турында. Аның уңай һәм кире яклары турында белемнәрен ныгыту. Кеше өчен утның кирәклегенә – утта ашарга пешерәләр, урманда ут кыргый хайваннардан саклай, суыкта жылыта һ.б. – турында

сөйлөшү. Коммуникатив осталыгын, үз сәламәтлегенә дәрәс мөнәсәбәт тәрбияләү.

Демонстрацияләү материал: «Ут – иптәш, ут – дошман», «Пожарный» темаларына слайдлар. «Әни кәжә һәм 7 кәжә бәтиә» исемләнгән театрға атрибутлар һәм костюмнар.

Сүзлек: каска, брезент, огнетушитель, агулы төтөн, сирена.

Алдан эшләнгә эш: иллюстрацияләр карау, матур әдәбият уку, сөйлөшү: «Нигә ут файдалы һәм куркыныч», « Пожар», «Уенчык түгел - куркыныч», балалар рәсемнәре күргәзмәсе «Ут – иптәш, ут – дошман», дидак һәм хәрзкәт уеннар.

Шоғыль барышы:

Тәрбияче: Балалар, әйдәгез әле, мин сезгә табышмак әйтәм, ә сез җавабын табасыз :

Пичтә дә ул тора,

Утын да ул ашый

Кулны тидертми-

Тешләп, авырттырып ала.

Балалар: ут.

Тәрбияче: Ә сез ничек уйлыйсыз: ут – иптәш ме, дошман мы?

Балалар: Ут дошан, чөнки ут чыкса, өй, урман яна. Кешеләр, хаваннар, кошлар кабул булалар.

Тәрбияче: Дәрәс. Утның зарары кешенә үзеннән тора. Зурлар ут белән мәрәҗәгәт итәләр. Ә ут кечкенә баланың кулына эләксә, шул чакта ул үз холыгын күрсәтә, өй, урман, басу буйлап йөгәрә. Шул чакта бәла барлыкка килә. Ә ут гел әшәке ме? Кайчан ут файдалы була?

Балалар: Урманда учак янында жылынып, ашарга пешереп булла.

Тәрбияче: Әйе. Балалар, ут – кеше өчен иптәш тә. Ул кешегә жылылык та, яктылык та. Ут жылыта, машиналарны эшләтә, ракеталарны, космос

корабларны күккә очыра. Утта ашарга эзерләп булла. Ул өйләрдә, балалар бакчасында, мәктәпләрдә, фермаларда, заводларда, хастаханәләрдә кирәк.

Нигә янғыннар барлыкка килә?

Балаларның чамалаулары.

Тәрбияче: Балалар, әйтегез әле, пожардан коткара торган кешеләрнең һөнәрләре ничек атала?

Балалар: Янғын сүндерүче.

Тәрбияче: Сез аның киеме турында нәрсә беләсез?

Балалар: Пожарный специальный, чыланмый һәм янмый торган, костюм кия.

Тәрбияче: Дәрес, янғын сүндерүчеләр специальный киём кияләр. Ә башларында аларның корыч каска, штаннары һәм куртка калын брезенттан тегелгән, аякларында – нык һәм җайлы бутый.

Балалар, ә пожарныйга каска нигә кирәк?

Балалар: Каска пожарныйның башын бәрүдән саклый.

Тәрбияче: Дәрес. Янғын барлыкка килсә – бик куркыныч. Пожарныйлар яна торган йортларга керәләр, кешеләрне коткаралар. Аларга ярдәмгә баскыч килә. Янғынны су яки күбек белән сүндерәләр.

Сез ничек уйлыйсыз, пожарный нинди булырга тиешь?

Балалар: Батыр, кыю, көчле. Пожарный должен быть смелым, отважным, житез, юаш.

Физкультминут:

Мин дүшәмбе су керендем Ә сишәмбе – рәсемләдем Ә чәшәмбе юындым Пәнжешәмбе футбол уйнадым Жомга сикердем һәм йөггердем. Ә шимбә һәм ял көнне Көне буе ял иттем

Воспитатель: Булдырдыгыз! Э һәзер, балалар, әйдәгез кунакларга әкият күрсәтәбез:

«Кәжә һәм 7 кәжә бәтиә!»

Актёрлар: Автор-тәрбияче,

Әни-кәжә - Алия,

Кәжә бәтиләре: Варвара, Эмилия, Камил, Регина, Ислам, Регина,
Саша

Пожарныйлар: Солтан, Булат, Дамир.

Автор: Борын, борын заманда яшәгәннә кәжә һәм аның 7 бәтиә. Кәжә урманга йөргән һәм ашарга тапкан, аннан соң кайтып балаларын ашаткан.

Кәжә урманга китә, ә балалар үзләре генә кала. Алар ишек алдына чыгып төрле уеннар уйный.

Кәжә жәен дә урманга бара, кышын да.

Шулай кышның бер көнөндә кәжә урманга китә. Балалар киенеп урамга уйнарга чыгалар. Урамда рәчәт, кар күп. «Кар атыш», «Бер-береңе тотыш», «Үч төпләрен сугыш» уеннарын уйныйлар. Һәм туңгач өйгә керәләр.

Шаян Кәжә бәтиә әйтә (Варвара): әйдәгез пич ягабыз. Жылынабыз.

Акыллы кәжә бәтиә әйтә (Эмилия): юк, әнисез пичкә ягырга ярамый.

Шаян Кәжә бәтиә әйтә (Варвара): Курыкма, бер нәрсә булмый. Мин шырпы алам һәм пичкә ягам.

Автор: Шаян Кәжә бәтиә шырпы ала да сыза. Янган шырпы атылып китә, һәм өйдә паңар башлана. Кәжә бәтиләре курка. Нишләргә белмиләр.

«Пожар, пожар дип кычкыралар!!!»

Ул тавышка урманнан Әни-кәжә (Алия) килеп житә. (Башларыннан тотып):

«Пожар! Пожар! Кая минем балаларым? Кая минем бәтиләрем?»

Әни-кәжә телефон-автомат яныны йөгәрә:

Әни-кәжә: 01. Алло Пожарный, Пожарный?

Пожарный (Солтан): Алло Пожарный тыңлый. Нәрсә булды?

Әни-кәжә: Килегез тизрәк, бездә пожар.

Пожарный (Солтан): Хәзер киләбез.

Автор: Пожарныйлар машинага утыралар. (Машина-уриндыклар. Балалар үзләре сигнал әйтәләр, кулларында шланг-канат һәм чиләк). Кәжәләрнең өйләре яныны килеп житкәч, машиналарынан төшеп, “пожарны” сүндерәләр. Әни-кәжә дә аларга булыша. «Пожарны» сүндергәч, пожарныйлар машинага утырып китәләр. Ә кәжә бәтиләре өйләреннән чыгып әниләрен кчаклый.

Әни-кәжә: Шырпыны олыларсыз сызарга ярамый (бармагы белән күрсәтә). Аннан соң актерлар, бер рәткә басып, кунакларга баш ияләр.

Балалар урыннарына утыра. Тәрбияче балалар белән нәтижә ясыйлар.

Шөгылъ ахырында балалар өстәл артына утырып, пожар кынычсызлыгы темасына рәсем ясыйлар.

Кулланылган әдәбият:

- 1.Белая К.Ю, Зимоника В.Н. « Как обеспечить безопасность дошкольников»// К.Ю. Белая, « Пожар» и « Огонь – судья беспечности людей» М. «Просвещение» 2004-96
- 2.. Волчкова В. Н, Степанова Н. В « Конспекты занятий в старшей группе группы детского сада» - Воронеж, 2009.
- 3.Зубченко В.А.,Башкатова Т.А., Игошин, Соловьёва «Спички не игрушка, огонь не забава» // Зубченко В.А. «Пожарная викторина для старшей группы», «Подвижные и дидактические игры.» Оренбургская область-2005-с.65.
- 4.Степанов В.А. «Азбука в загадках»// В,А. Степанов-М. «Фламинго» - 2005-с-15
- 5.Шорыгина Т.А. « Основы безопасности для детей 5 – 8 лет»// Шорыгина Т.Ц. Москва-2007-с-80.